

STAVEBNÍCTVO

Kvartálna analýza slovenského stavebníctva Q4/2013

Výskum potenciálu stavebníctva v krajinách strednej
a východnej Európy

ANALYSES FOR DECISION MAKING

Pod'akovanie

Vážení čitatelia,

ďakujeme, že využívate Kvartálnu analýzu slovenského stavebníctva Q4/2013, ktorú pre vás pripravila spoločnosť CEEC Research za podpory generálneho partnera Považskej cementárne, zlatého partnera spoločnosti SGCP Weber a strieborného partnera spoločnosti Terrastroj.

Táto štúdia je spracovaná na základe údajov získaných zo 100 uskutočnených osobných a telefonických interview s kľúčovými predstaviteľmi vybraných stavebných spoločností. Uvedené rozhovory so všetkými spoločnosťami boli vykonané v priebehu novembra 2013.

Okrem štandardnej analýzy celej vzorky stavebných spoločností ponúka tento výskum detailné informácie o postojoch hlavných segmentov podľa dvojrozmernej segmentácie vzorky, (teda z hľadiska veľkosti stavebných spoločností, ako aj stavebného zamerania účastníkov). Segmenty rozdeľujeme na veľké a stredné/malé spoločnosti, z druhého hľadiska na segmenty zaoberajúce sa pozemným alebo inžinierskym staviteľstvom.

Vďaka tomu môže táto Kvartálna analýza slovenského stavebníctva Q4/2013 poskytnúť úplne vyvážené, aktuálne a dostatočne podrobné údaje o slovenskom stavebníctve, nevyhnutné pre rozhodovanie vedúcich predstaviteľov spoločností podnikajúcich v danej oblasti.

Pod'akovať by sme chceli jednak predstaviteľom stavebných firiem, ktorí nám venovali svoj čas a poskytli potrebné informácie pre spracovanie tejto štúdie, a jednak všetkým aktívnym užívateľom, ktorí nám pravidelne poskytujú cenné návrhy, vďaka ktorým sme schopní lepšie a efektívnejšie uspokojovať vaše informačné potreby.

Jiří Vacek
Riaditeľ spoločnosti
CEEC Research

Anton Barčík
Generálny riaditeľ
Považská cementáreň

Partneri

CEEC Research ďakuje všetkým svojim partnerom, bez ktorých by nebolo možné analýzy stavebníctva vybraných krajín strednej a východnej Európy pravidelne spracovávať a bezplatne poskytovať.

Generálny partner

Zlatý partner

Strieborní partneri

Výhradný poisťovací partner

Výhradný partner pre kontrolu kvality stavieb

Mediálni partneri

Úvodník

Miliardy od štátu

Začiatkom tohto roka sme predstavili náš plán investícií do dopravnej infraštruktúry, ktorý má okrem viac diaľnic a lepších železníc pre obyvateľov Slovenska pomôcť aj stavebnému sektoru, ktorý zažíval v posledných rokoch ťažké časy.

Od začiatku tohto roka do momentu, kedy píšem tieto riadky, sme uzatvorili diaľničné tendre v hodnote presahujúcej 735 miliónov eur. Hodnota všetkých dnes rozostavaných cestných a železničných projektov štátu je takmer dve miliardy eur. A som presvedčený, že sa v najbližšom čase podarí uzatvoriť zmluvy aj ďalšie diaľničné úseky, takže do sektoru natečú ďalšie stovky miliónov.

Všetci sa zhodneme na tom, že štát nikdy nemôže v plnej miere nahradiť súkromnú spotrebu. Môže však výrazne pomôcť, a ja verím, že túto pomoc sektor v plnej miere využije.

Ján Počiatek

Minister dopravy, výstavby
a regionálneho rozvoja SR

Zhrnutie

- Rok 2014 by mal byť podľa mierne nadpolovičnej väčšiny riaditeľov stavebných spoločností koncom krízy a prvým rokom stabilizácie slovenského stavebníctva. Najoptimistickejší sú riaditelia spoločností z inžinierskeho staviteľstva. Ďalší rast očakávajú predstavitelia firiem aj v roku 2015.
- S očakávanou stabilizáciou stavebníctva v roku 2014 by sa mali stabilizovať aj tržby stavebných spoločností a začať mierne rásť – potvrdzujú všetky analyzované segmenty. Pokračovanie tohto trendu by malo nasledovať aj v roku 2015.
- Sebadôvera riaditeľov stavebných spoločností v prekonaní konkurencie v roku 2014 sa v porovnaní s výsledkami posledného prieskumu zvýšila. Momentálne svojej spoločnosti v tomto ohľade dôveruje šesť z desiatich riaditeľov. Väčšiu mieru sebadôvery je vidieť hlavne v segmente inžinierskeho staviteľstva.
- Vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa mierne zvýšilo, zostáva však stále nízke. Pozvoľna rastie podiel firiem, ktoré majú zákaziek viac ako pred rokom. Objem zákaziek rastie za posledných šesť mesiacov hlavne v spoločnostiach zameraných na inžinierske staviteľstvo.
- Tri štvrtiny riaditeľov (76 %) potvrdzujú, že počet zamestnancov ich spoločnosti sa oproti roku 2008 zmenil (v absolútnej väčšine došlo k úbytku zamestnancov). Najviac zamestnancov ubudlo v robotníckych profesiách.
- Traja riaditelia z desiatich (29 %) pripúšťajú, že v budúcom roku zrejme ešte budú musieť pristúpiť k znižovaniu personálnych nákladov. Znižovanie personálnych nákladov v budúcom roku plánujú skôr veľké spoločnosti (potvrdzuje 38 % firiem).
- Stavebné firmy oproti roku 2008 častejšie najímajú na prácu externých pracovníkov (napr. pracovníkov so živnostenským listom) namiesto zamestnávania na trvalý pracovný pomer, potvrdzuje každá druhá stavebná spoločnosť (57 %).
- V priemere firmy vlastnými silami realizujú približne polovicu objemu zákaziek (55 %). Častejší outsourcing/subdodávky niektorých aktivít oproti roku 2008 potvrdzuje necelá polovica stavebných spoločností (41 %).
- Svoju efektivitu merajú len dve tretiny stavebných firiem, najčastejšie to robia veľké stavebné spoločnosti. V tomto segmente ide až o 92 % firiem.
- Do zvýšenia svojej konkurencieschopnosti investuje viac ako polovica stavebných firiem (59 %). Investičný rozpočet bude pre budúci rok o 19 % nižší ako v roku 2008.

Ďalšou publikáciou na tému slovenského stavebníctva bude Kvartálna analýza slovenského stavebníctva Q1/2014.

Túto štúdiu s najčerstvejšími informáciami bude možné získať opäť bezplatne na www.ceec.eu

Rok 2014 by mal byť podľa mierne nadpolovičnej väčšiny riaditeľov stavebných spoločností koncom krízy a prvým rokom stabilizácie slovenského stavebníctva. Najoptimistickejší sú riaditelia spoločností z inžinierskeho staviteľstva. Ďalší rast očakávajú predstavitelia firiem aj v roku 2015.

Stavebníctvo oproti roku 2008 pokleslo až o 33,2 %

Stavebná produkcia za prvých deväť mesiacov tohto roka klesla oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 8,1 %. Z pohľadu stavebného zamerania vykázalo pozemné staviteľstvo pokles o 10,3 % a inžinierske pokleslo o 2,3 %. Najnovšie údaje Slovenského štatistického úradu naznačujú, že inžinierske staviteľstvo začalo v posledných troch mesiacoch rásť, jednako však treba vychádzať z nízkej porovnávacej základne roka 2012 vďaka veľkému prepadu v minulom roku (až o 25,5 %). Pozemné staviteľstvo konštantne klesá. Objem prác na novej výstavbe vrátane modernizácií a rekonštrukcií sa znížil až o 13,9 %. Stavebné práce na opravách a údržbe naopak vzrástli o 10,3 %. V porovnaní s prvými deviatimi mesiacmi posledného roka rastu (2008) sektor prepadol až o 33,2 %.

Prognózy riaditeľov firiem poukazujú na to, že rok 2014 by mal byť prvým rokom stabilizácie sektoru

Aký bude ďalší vývoj sektoru a čo nás čaká podľa predstaviteľov stavebných firiem? Výsledky najnovšieho výskumu, ktorý CEEC Research realizoval medzi generálnymi riaditeľmi a členmi predstavenstva stavebných spoločností, naznačujú, že budúci rok by mal byť prvým rokom stabilizácie slovenského stavebníctva. Aktuálne prognózy vývoja sektoru na rok 2014 poukazujú na veľmi mierny rast (o 1,3 percenta), čo je zlepšenie oproti septembrovým prognózam, ktoré poukazovali na ešte stále mierne zníženie výkonu sektoru (o 1,6 percenta). Rast sektoru v roku 2014 očakáva tesná nadpolovičná väčšina riaditeľov stavebných spoločností (53 %), pred tromi mesiacmi išlo o menší podiel (43 %). Prognózy riaditeľov sú zhrnuté v priloženom grafe.

Slovenskému stavebníctvu aktuálne stále chýba dostatok zákaziek. Ako ale ukazujú najnovšie výsledky nášho výskumu, v budúcom roku by sa to už malo zmeniť, a to hlavne vďaka v súčasnosti súťaženým veľkým verejným zákazkám na dopravnú infraštruktúru. Pozemné staviteľstvo svoje „lepšie zajtrašky“ však stále ešte hľadá.

Jiří Vacek
riaditeľ, CEEC Research s.r.o.

Dopad finančnej a dlhovej krízy na slovenské stavebníctvo v roku 2013 pokračoval, pričom intenzita poklesu sa od mája postupne zmierňovala. Rast objemov stavebnej produkcie realizovaných v rámci inžinierskych stavieb už tretí mesiac v rade naznačuje určité prvky zlepšenia vývoja stavebných aktivít tohto segmentu. Napriek priaznivému posunu vo vývoji celkovej nálady v stavebníctve, ako aj pomerne výraznému zlepšeniu hodnotení úrovne súčasného dopytu, až tri pätiny stavebných podnikov považuje dopyt v sektore stále za nedostatočný.

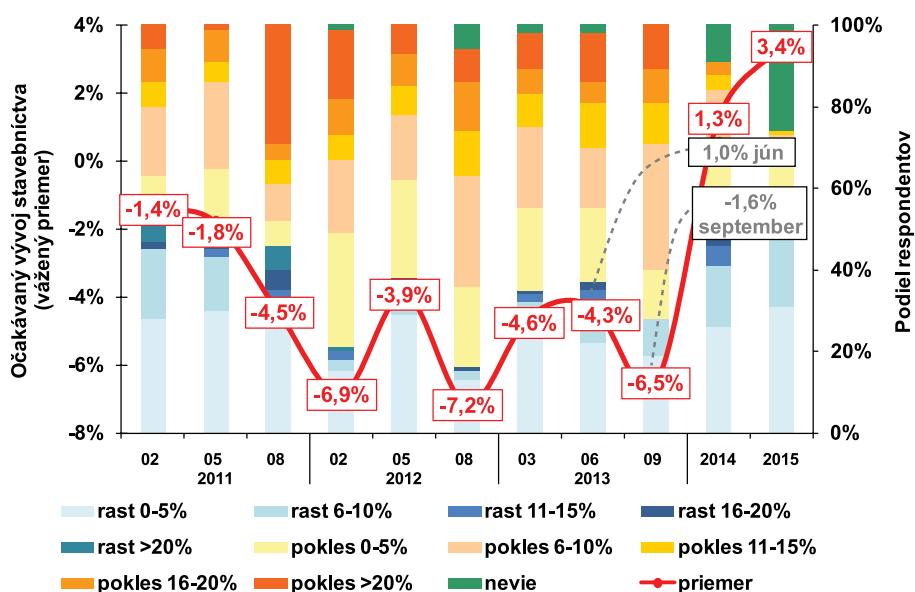
Dagmar Blahová
riaditeľka Odboru štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb,
Štatistický úrad SR

Môžeme očakávať, že rok 2014 by mal pre slovenské stavebníctvo priniesť pozitívne zmeny a mal by nastať pozitívny vývoj. Predpokladom k tomu je spustenie veľkých dopravných stavieb, pričom sa v tomto roku dokončili verejné súťaže a v budúcom roku sa začne ich realizácia, ktorá môže pomôcť slovenskému stavebníctvu.

Martin Buňák
výkonný riaditeľ, VÁHOSTAV-SK, a.s.

V roku 2014 by malo slovenské stavebníctvo mierne vzrásť o 1,3 percenta

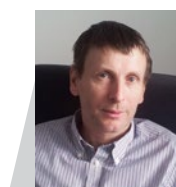
Očakávaný vývoj stavebníctva (na daný rok)

Rok 2014 je volebný rok, čiže určite bude značný rozvoj investičných akcií obcí a miest. V našom okrese sme v r. 2013 zabezpečili realizáciu cca 90 nájomných bytových jednotiek, v r. 2014 očakávam že ich bude takmer 200. Výstavbu realizujeme hlavne formou kúpy už hotových objektov. V súčasnosti skôr zmätky spôsobujú stanoviská, že pri zmluvách o budúcich zmluvách na kúpu nájomných bytov je potrebné uskutočniť verejné obstarávanie. Je to rozporuplné, nakoľko v tejto fáze sa výstavba realizuje zo súkromných zdrojov a obce a mestá kupujú byty, až keď získajú štátne prostriedky zo Štátneho fondu rozvoja bývania a Ministerstva dopravy, výstavby a RR SR, na ktoré ale v zmysle platnej legislatívy nemajú právny nárok. Toto je problém, ktorý je potrebné doriešiť, lebo je to progresívna forma ktorá neprináša realizátorov stavieb za polovicu rozpočtových nákladov. Čo sa týka stabilizácie slovenského stavebníctva, myslím si, že začne už v r. 2014.

Miroslav Kašák

špecialista, Útvar ŠFRB, Mestský úrad Liptovský Mikuláš

Očakávam v budúcom roku konečne rozbehnutie veľkých projektov infraštruktúry - to by malo naštartovať rast stavebného sektora.

Július Mihálik

riaditeľ, DOPRASTAV EXPORT, s.r.o.

Myslím si, že by sa konečne mohol zastaviť pád a mohlo by prísť k oživeniu.

Pavol Kollár

konateľ spoločnosti, Invest, spol. s r. o.

Prognózy veľkých spoločností v porovnaní so strednými/malými spoločnosťami

Pohľad optikou veľkých alebo stredných/malých spoločností poukazuje na zlepšenie prognóz v oboch segmentoch. V segmente veľkých firiem naznačuje aktuálny vážený priemer rast stavebníctva v budúcom roku o 1,7 percenta (v septembri sa predpovedal pokles o 0,6 %). Podiel spoločností očakávajúcich rast je vyšší ako v minulom prieskume: pre rok 2014 očakáva rast sektoru sedem veľkých spoločností z desiatich (67 %, v septembri 55 %). V segmente stredných/malých firiem dosahuje podiel spoločností očakávajúcich zvýšenie výkonu 49 percent (v septembri 40 %). Vážený priemer očakávaní týchto stredne veľkých/malých firiem naznačuje pre rok 2014 rast o 1,2 percenta (v septembri pokles o 1,8 %).

Zlepšenie výkonnosti slovenskej ekonomiky v r. 2014 je podmienené stabilizáciou stavebníctva. Externé predpoklady na to budú, predovšetkým súbeh zdrojov zo starého a nového programovacieho obdobia. Pokiaľ sa poučíme z opakujúcich sa chýb vo verejnom obstarávaní,lepší sa aj úspešnosť tendrov. Pre rok 2014 som preto miernym optimistom a očakávam stabilizáciu.

Pavol Kováčik
predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Neočakávam, že by stavebná produkcia na Slovensku v roku 2014 stúpila. Predpokladám, že by sa mala stabilizovať a nezaznamenať už dramatické poklesy minulých rokov. Mierny nárast predpokladám až v roku 2015.

Miroslav Zobaník
generálny riaditeľ, Metrostav SK a.s.

V ostatných rokoch došlo k takému hlbokému prepadu slovenského stavebníctva, že jeho stabilizácia nemôže byť otázkou budúceho roku. Pre stabilizáciu stavebných firiem bude do budúcnosti dôležitý nielen objem zákaziek, ale aj nové podmienky, ktoré nebudú vychádzať z dampingových cien, resp. ani z jednostranne nadiktovaných platobných podmienok. Súčasná prax je taká, že ak subdodávatelia stavebných prác či stavebných materiálov chcú prácu, musia prijať riziko, často na úrovni hazardu, vyplývajúce z toho, že niekoľko mesiacov financujú stavbu, na ktorej sa zúčastňujú, z vlastných nákladov. K týmto zmenám musí dôjsť hlavne pri stavbách dopravnej infraštruktúry. Preto, zjednodušene povedané, ceny stavebných materiálov a služieb musia byť korektné a hlavne sa musí konečne začať aj seriózne platiť.

Anton Barčík
predseda predstavenstva a generálny riaditeľ,
Považská cementáreň, a.s.

Prognózy firiem z pozemného staviteľstva

Ak sa na túto oblasť pozrieme z hľadiska spoločností zaoberajúcich sa pozemným alebo inžinierskym staviteľstvom, riaditelia spoločností zo segmentu pozemného staviteľstva pomerne výrazne zlepšili svoje očakávania v súvislosti s vývojom slovenského stavebníctva v roku 2014. Miernie nadpolovičná väčšina z nich očakáva rast (51 %, v septembri 41 %) a priemer ich prognóz v súvislosti s vývojom stavebníctva na rok 2014 poukazuje na rast sektoru o 0,4 percenta (v septembri pokles o 2,4 %).

ŠFRB má na rok 2014 v rozpočte vyčlenených 163 miliónov na podpory formou úveru na obstaranie nájomných bytov, bytov do vlastníctva pre fyzické osoby, obnovu bytových domov a zariadení sociálnych služieb. Tento rozpočet je porovnateľný s predchádzajúcimi rokmi, kedy bolo slovenské stavebníctvo v hlbokoj recesii. Veľmi zaujímavý objem finančných prostriedkov by mal mať ŠFRB od roku 2015, kedy už pravdepodobne bude môcť čerpať prostriedky zo štrukturálnych fondov EU v rámci nového programového obdobia. Podľa predbežných rokovaní by mal byť rozpočet ŠFRB navýšený z prostriedkov EU o niekoľko 100 mil EUR, čo by znamenalo významnú podporu predovšetkým v dvoch oblastiach, a to je zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov (zateplovanie) a výstaba nájomných bytov.

Dana Pištová
riaditeľka, Štátny fond rozvoja bývania

Predpokladám mierny rast na budúci rok a v roku 2015 ten rast by mohol byť už v celku dynamický. Predpokladom je trend postupu výstavby autostrád, ako aj ďalších veľkých verejných investícií, napr. do rozvoja železníc SR, napokon aj nové programové obdobie EU a prístup k fondom vo zvýšenej miere skýtajú záruky na rast. Bude len na nás, ako budeme vedieť koncentrovať úsilie na kontinuálne získavanie prostriedkov z EU, keďže domáce rozpočtové možnosti sú dosť obmedzené.

Gábor Zászlós
predseda predstavenstva, TriGranit Development Slovakia, s.r.o.

Som presvedčený, že budúci rok bude rokom rastu stavebného trhu na Slovensku. Očakávam, že sa situácia začne pomaly stabilizovať a stavebné spoločnosti sa začnú dostávať z existenčných problémov v ktorých sa nachádzajú dnes.

Jozef Hric
generálny riaditeľ, TuCon, a.s

Prognózy firiem z inžinierskeho staviteľstva

Najoptimistickejšie sú vo svojom výhľade spoločnosti zo segmentu inžinierskeho staviteľstva, ktoré očakávajú zadanie hlavne veľkých štátnych zákaziek. Priemer odpovedí riaditeľov týchto spoločností poukazuje na rast celého sektoru o 3,6 percenta (v septembri o 0,2 %). Rast sektoru v roku 2014 očakáva takmer šesť z desiatich riaditeľov týchto firiem (58 %, v septembri 47 %).

Pre rast slovenského stavebníctva majú zásadný význam investície do dopravnej infraštruktúry. Preto očakávam, že pokiaľ NDS dokončí výberové konania a vyberie zhotoviteľov v rozbehnutých tendroch, táto skutočnosť bude mať zásadný vplyv pre oživenie sektora.

Robert Šinály
generálny riaditeľ a podpredseda predstavenstva, EUROVIA SK, a.s

Stabilizáciu slovenského stavebníctva môže Národná diaľničná spoločnosť ovplyvniť len do určitej miery. NDS si svoju úlohu novými stavebnými zákazkami plní. Úspech stavebníctva viažúceho sa na diaľnice je preto v rukách stavebných firiem.

Milan Gajdoš

generálny riaditeľ, Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

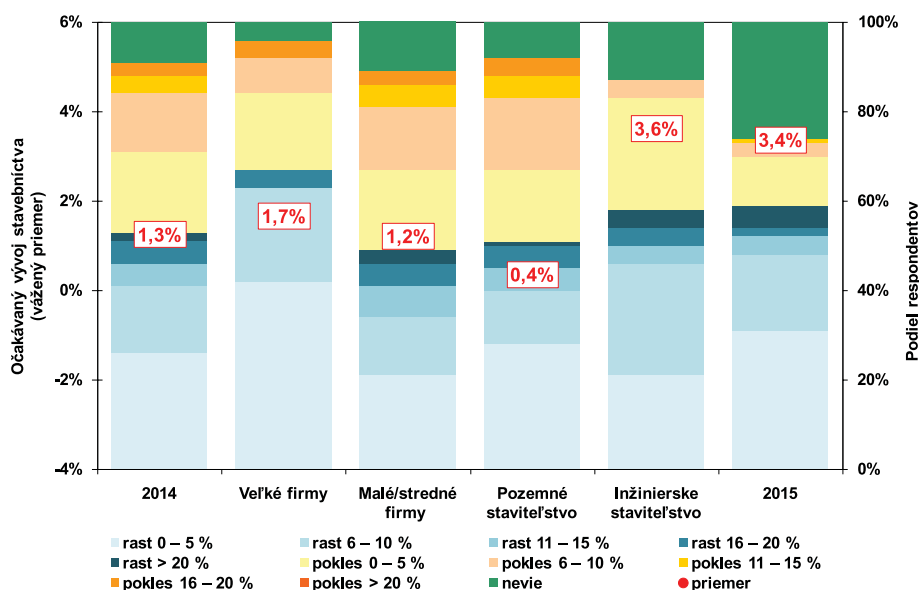
Úrad pre verejné obstarávanie ukončil v septembri a októbri roku 2013 konania o námietkach v súťažiach na výstavbu dvoch úsekov diaľnice D1 a jedného úseku diaľnice D3, ide o nasledujúce diaľničné úseky: diaľnica D1 Hubová – Ivachnová, diaľnica D1 Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala a diaľnica D3 Žilina (Strážov) – Žilina (Brodno). Zároveň boli ukončené konania o námietkach v súťažiach na výstavbu troch úsekov rýchlostnej cesty: R2 Ruskovce – Pravotice, R2 Zvolen východ – Pstruša a tretí úsek rýchlostnej cesty R2 Pstruša – Kriváň. Rovnako bolo ukončené konanie o námietkach v súťaži na výstavbu úseku diaľnice D1 Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka, v tejto veci však rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť.

Zita Tábořská

predsedníčka, Úrad pre verejné obstarávanie

Očakávaný vývoj stavebníctva v jednotlivých segmentoch

Očakávaný vývoj v jednotlivých segmentoch

V budúcom roku očakávam rast stavebnej produkcie oproti roku 2013 o cca 5%. Tento rast je dôsledkom zahájenia výstavby nových diaľničných úsekov, ako aj novými investíciami pripravovanými v priemyselných podnikoch.

Juraj Škorvánek

obchodný riaditeľ, Ingsteel, spol. s r. o.

Výhľad na rok 2015

Ako naznačujú predošlé odseky, výhľad riaditeľov na rok 2014 je pomerne optimistický. Po prvý raz sme sa v aktuálnom prieskume zamerali aj na rok 2015 a na to, či riaditelia v ďalšom roku očakávajú pokračovanie stabilizácie sektora, prípadne aj znateľnejší rast. Momentálne riaditelia stavebných firiem očakávajú v roku 2015 rast slovenského stavebníctva o 3,4 percenta. Rast vyšší ako tri percentá očakávajú zástupcovia všetkých sledovaných segmentov. Miera neistoty je však veľká, až štvrtina respondentov nedokáže na takéto vzdialené obdobie vývoj sektora predpovedať.

V roku 2014 očakávam rast tak od druhej polovice roku 2014, rok 2015 očakávam rast po celý rok.

Juraj Kotúč
generálny riaditeľ, PSJ Hydrotranzit, a.s.

Zámer vlády je jasný – šetriť. Očakávam v roku 2014 pokles a očakávam rast až v roku 2015.

Milan Mňahončák
generálny riaditeľ, Chemkostav HSV a.s., Humenné

Situácia v ďalších krajinách Vyšehradskej štvorky

Vývoj stavebníctva (prognózy firiem)

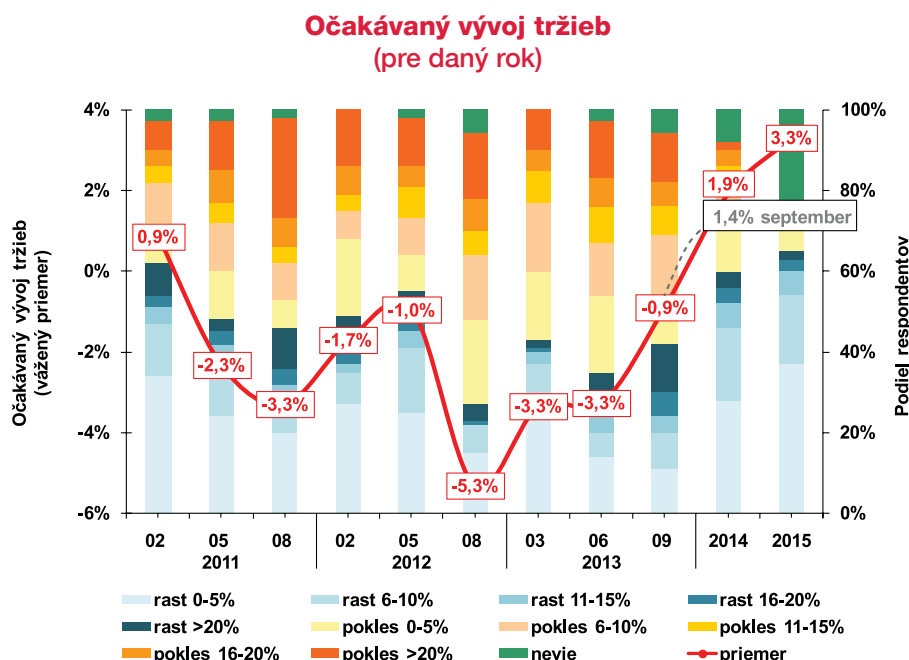
	Česká republika (august 2013)	Slovensko (november 2013)	Maďarsko (jún 2013)	Poľsko (apríl 2013)
2014	-2,7 %	+1,3 %	+5,6 %	-1,0 %

S očakávanou stabilizáciou stavebníctva v roku 2014 by sa mali stabilizovať aj tržby stavebných spoločností a začať mierne rásť – potvrdzujú všetky analyzované segmenty. Pokračovanie tohto trendu by malo nasledovať aj v roku 2015.

Rast svojich tržieb v roku 2014 očakáva nadpolovičná väčšina firiem

V súlade so zlepšením očakávaného vývoja sektoru ako celka, spoločnosti prehodnotili k lepšiemu aj plány svojich tržieb. Výhľad na rok 2014 naznačuje, že rast svojich tržieb momentálne očakáva nadpolovičná väčšina firiem, čo je väčší podiel firiem ako pred tromi mesiacmi (60 %, v septembri 52 %). Vážený priemer odpovedí všetkých opýtaných riaditeľov stavebných spoločností poukazuje na predpokladaný rast tržieb v roku 2014 o 1,9 percenta. Ide o ďalšie pozvoľné zlepšenie očakávania vývoja tržieb – v septembri predstavitelia firiem očakávali rast o 1,4 %. V súčasnosti len 8 percent firiem nedokáže predpovedať, prípadne nemá spracovaný plán vývoja svojich tržieb na budúci rok.

Rast by mal v priemere dosiahnuť 1,9 percenta

Rast svojich tržieb predpovedajú veľké aj malé firmy

Detailnejší pohľad na situáciu v analyzovaných segmentoch z pohľadu ich veľkosti naznačuje, že rast svojich tržieb v roku 2014 očakáva 66 percent veľkých spoločností (v septembri 69 %). V priemere by podľa predikcií riaditeľov v tomto segmente malo ísť o rast tržieb o 2,2 percenta (v septembri rast o 3,4 %). O trochu pesimistickejšie vidia situáciu stredné/malé firmy, keď v priemere ich riaditelia očakávajú rast svojich tržieb o 1,7 percenta (v septembri rast o 0,8 %). Podiel spoločností, ktoré v roku 2014 predpovedajú rast svojich tržieb, vzrástol na aktuálnych 58 percent (v septembri 47 %).

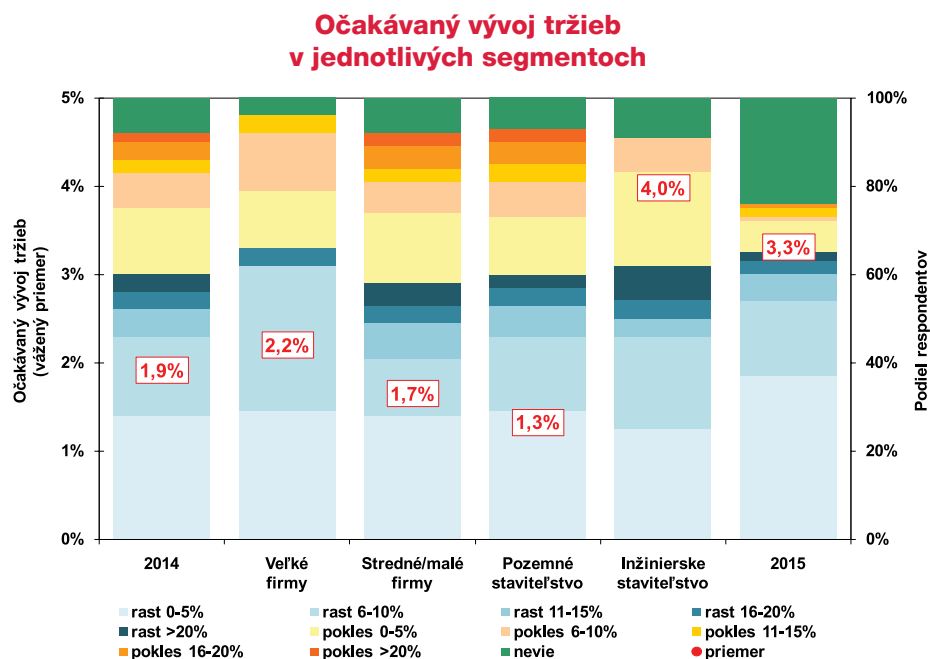
Kríza nám v prvom rade nepomohla a stratové stavby nám spôsobujú niektoré problémy. Teší nás ale, že sme s našimi ponukami a partermi uspeli v niektorých tendroch, najmä na dopravné stavby a tie zásadne pomôžu zlepšiť situáciu.

Martin Buňák
výkonný riaditeľ, VÁHOSTAV-SK, a.s.

Väčší rast svojich tržieb očakávajú hlavne firmy v inžinierskom staviteľstve

Predstavitelia spoločností zaoberajúcich sa pozemným staviteľstvom momentálne na rok 2014 predpokladajú rast tržieb o 1,3 percenta (v septembri rast o 1,5 %) a podiel spoločností predpokladajúcich rast momentálne predstavuje 60 percent (v septembri 51 %). Aj spoločnosti z inžinierskeho staviteľstva predpokladajú na rok 2014 rast tržieb, a to v priemere o 4,0 percenta (v septembri rast o 0,9 %). Ich optimizmus vychádza z očakávania zadania na realizáciu veľkých štátnych zákaziek, o ktoré sa momentálne uchádzajú, a takisto z rastúceho množstva zazmluvnených zákaziek (pozri ďalej). Rast svojich tržieb v roku 2014 očakáva 62 percent inžinierskych spoločností (v septembri 54 %).

Očakávaný vývoj v jednotlivých segmentoch

Výhľad na rok 2015

Prognózy na rok 2015 poukazujú na pokračujúcu stabilizáciu tržieb a ich ďalší mier-ny rast o 3,3 percenta. Rast tržieb v roku 2015 očakávajú zástupcovia všetkých segmentov.

Situácia v ďalších krajinách Vyšehradskej štvorky

Vývoj tržieb (prognózy firiem)

	Česká republika (august 2013)	Slovensko (november 2013)	Maďarsko (jún 2013)	Poľsko (apríl 2013)
2014	-1,6 %	+1,9 %	+5,0 %	-0,5 %

Sebadôvera riaditeľov stavebných spoločností v prekonaní konkurencie v roku 2014 sa v porovnaní s minulým prieskumom zvýšila. Aktuálne svojej spoločnosti v tomto ohľade dôveruje šesť z desiatich riaditeľov. Väčšiu mieru sebadôvery je vidieť hlavne v segmente inžinierskeho staviteľstva.

Sebadôvera stavebných spoločností vzrástla

Stavebné spoločnosti mali tiež prognózovať očakávaný vývoj svojho trhového podielu. Inými slovami, či očakávajú, že sa im podarí zo súčasnej situácie získať podiel na trhu na úkor ich konkurencie, alebo či budú naopak strácať. Najnovšie výsledky naznačujú, že v lepšie výkony než konkurencia a v jej prekonanie v roku 2014 verí šesť z desiatich riaditeľov stavebných spoločností (58 %), čo je zlepšenie oproti situácii pred tromi mesiacmi.

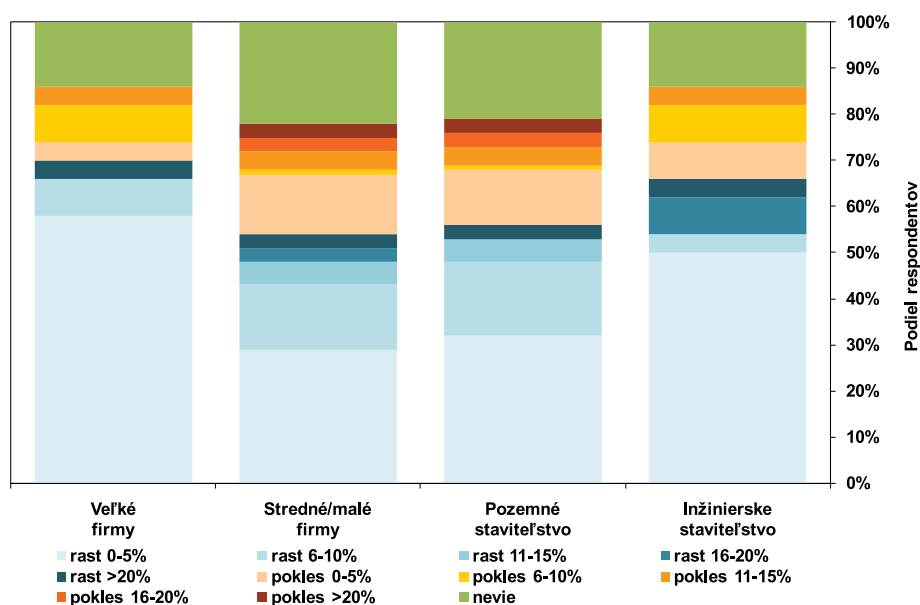
Viac si veria veľké spoločnosti

Z pohľadu jednotlivých analyzovaných segmentov bol zaznamenaný veľmi mierny nárast sebadôvery v segmente veľkých firiem. Zlepšenie svojho postavenia na trhu očakáva sedem riaditeľov z desiatich (70 %, v septembri 69 %). V segmente stredných/malých spoločností v prekonanie konkurencie verí mierne nadpolovičná väčšina firiem (54 %, v septembri 46 %).

Nárast sebadôvery je hlavne v segmente inžinierskeho staviteľstva

Z pohľadu stavebného zamerania opýtaných spoločností sa v porovnaní s minulým prieskumom sebadôvera výrazne zvýšila v oblasti inžinierskeho staviteľstva – v prekonanie konkurencie verí 66 percent riaditeľov týchto firiem (v septembri 44 %). V prípade pozemného staviteľstva očakávania vzrástli podstatne miernejšie, a to z dôvodu naďalej badateľných obáv v súvislosti s vývojom nových zákaziek pre tento segment. Momentálne si verí 56 percent firiem (v septembri 54 %). Viac informácií je uvedených v nižšie priloženom grafe.

Očakávaný vývoj trhového podielu v roku 2014 v jednotlivých segmentoch

Situácia v jednotlivých segmentoch

Výhľad na rok 2015

V aktuálnom prieskume sme sa zamerali aj na otázku vývoja trhového podielu v roku 2015. Tento výhľad poukazuje na malé rozdiely oproti roku 2014 – v prekonanie konkurencie v roku 2015 verí momentálne 60 percent riaditeľov. Miera neistoty firiem je však veľká.

**Podiel firiem očakávajúcich zlepšenie
svojej pozície na trhu**

**Situácia v ďalších
krajinách Vyšehradskej
štvorky**

	Česká republika (august 2013)	Slovensko (november 2013)	Maďarsko (jún 2013)	Poľsko (apríl 2013)
2014	43 %	58 %	89 %	54 %

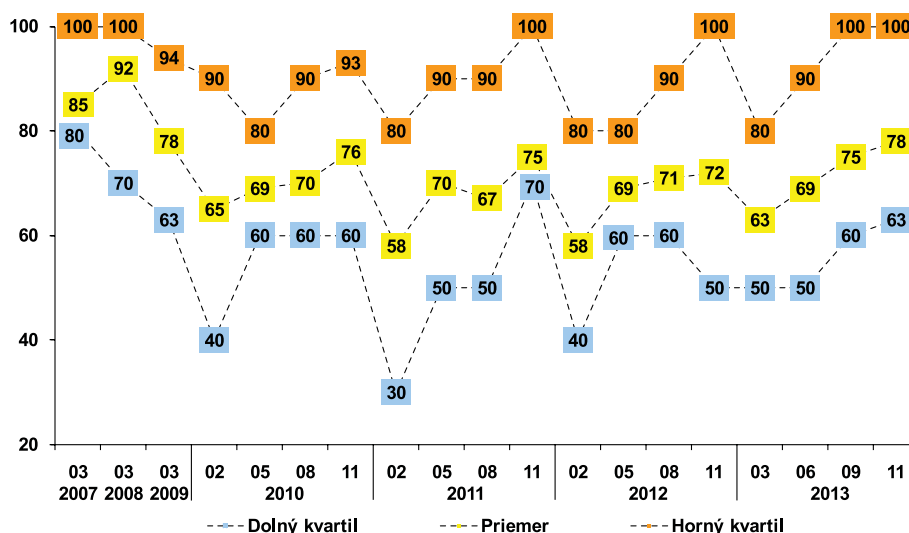
Vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa mierne zvýšilo, zostáva však stále nízke. Pozvoľna rastie podiel firiem, ktoré majú zákaziek viac ako pred rokom. Objem zákaziek rástol za posledných šesť mesiacov hlavne v spoločnostiach zameraných na inžinierske staviteľstvo.

Vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa mierne zvýšilo, zostáva však nízke

Výsledky aktuálneho prieskumu naznačujú, že priemerné vyťaženie kapacít stavebných spoločností sa v porovnaní s minulým prieskumom mierne zvýšilo a momentálne sa pohybuje na úrovni 78 percent (v septembri 75 %, v júni 69 %). Aj v medzročnom porovnaní došlo k miernemu nárastu vyťaženia kapacít (72 % v novembri 2012). Celkovo však stále ide o nízke vyťaženie, čo je v dlhodobom horizonte neudržateľné.

Priemerné využitie celkových kapacít je momentálne na úrovni 78 percent

Vývoj vyťaženia kapacít (%)

Nárast vyťaženia kapacít bol zaznamenaný vo všetkých sledovaných segmentoch s výnimkou veľkých firiem, ktoré však stále uvádzajú najvyššiu vyťaženosť. Viac v nasledovnej tabuľke.

Vyťaženie kapacít z pohľadu jednotlivých segmentov

Vyťaženie kapacít v jednotlivých segmentoch

	September 2012	November 2013	Trend
Veľké spoločnosti	81 %	80 %	↓
Stredné/malé firmy	74 %	77 %	↑
Pozemné staviteľstvo	76 %	79 %	↑
Inžinierske staviteľstvo	73 %	74 %	↑

Situácia v krajinách Vyšehradskej štvorky

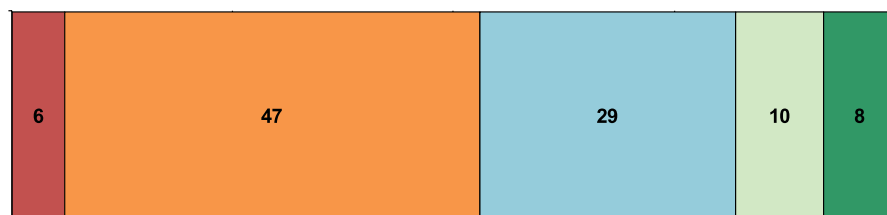
Priemerný počet mesiacov, na ktoré majú firmy zazmluvnené svoje zákazky, je 5,4 mesiacov

Vyťaženosť kapacít

	Česká republika (august 2013)	Slovensko (november 2013)	Maďarsko (jún 2013)	Poľsko (apríl 2013)
Horný kvartil	100 %	100 %	100 %	80 %
Priemer	83 %	78 %	70 %	60 %
Dolný kvartil	78 %	63 %	50 %	40 %

Priemerný počet mesiacov, na ktoré majú stavebné spoločnosti do budúcnosti zazmluvnené svoje zákazky, sa od prieskumu realizovaného v septembri takmer nezmenil, spoločnosti majú zazmluvnenú prácu v priemere na 5,4 mesiacov (v septembri 5,5 mesiacov, v júni 4,6 mesiacov). Pokiaľ ide o zazmluvnené zákazky, najlepšie sú stále zabezpečené veľké stavebné spoločnosti a v porovnaní so septembrom došlo len k veľmi nepatrnému poklesu zo 7,9 na 7,8 mesiacov. Malé/stredné firmy majú zazmluvnené zákazky v priemere na 4,7 mesiacov (v septembri 4,8 mesiacov, v júni 4,1 mesiacov).

Rozloženie objemu zákaziek (podiel firiem v %)

■ 0 mesiacov ■ 1 – 3 mesiace ■ 4 – 6 mesiacov ■ 7 – 12 mesiacov ■ > 12 mesiacov

Z pohľadu stavebného zamerania sú na tom lepšie firmy zo segmentu inžinierskeho staviteľstva, ktorým sa objem práce konštantne zlepšuje. V priemere majú zazmluvnené zákazky na 7,0 mesiacov (v septembri 6,8 mesiacov, v júni 4,9 mesiacov). Spoločnosti z pozemného staviteľstva sú na tom o niečo horšie, keď majú zazmluvnenú prácu v priemere na 4,9 mesiacov (v septembri 5,0 mesiacov, v júni 4,4 mesiacov).

Počet mesiacov zazmluvnených zákaziek

	Česká republika (august 2013)	Slovensko (november 2013)	Maďarsko (jún 2013)	Poľsko (apríl 2013)
Horný kvartil	6	6	6	10
Priemer	5,6	5,4	4,1	6,7
Dolný kvartil	2	2	1	2

Situácia v krajinách Vyšehradskej štvorky

**Pozvoľna rastie podiel
firiem, ktoré majú
zazmluvnených viac
zákaziek ako pred rokom**

Momentálne 42 percent stavebných spoločností uvádza, že majú menej zákaziek ako pred rokom (v septembri 45 %, v júni 47 %). Podiel spoločností, ktoré majú zákaziek viac ako pred rokom, sa v porovnaní so septembrom zvýšil (momentálne 30 %, v septembri 26 %, v júni 23 %). Rovnaké množstvo zákaziek ako pred rokom potvrdzujú tri firmy z desiatich (28 %, v septembri 29 %, v júni 30 %).

**Zákazky v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka
(podiel spoločností)**

	Česká republika (august 2013)	Slovensko (november 2013)	Maďarsko (jún 2013)	Poľsko (apríl 2013)
Viac	20 %	30 %	34 %	15 %
Rovnako	30 %	28 %	33 %	32 %
Menej	50 %	42 %	33 %	53 %

**Situácia v krajinách
Vyšehradskej štvorky**

Svoju efektivitu merajú len dve tretiny slovenských stavebných firiem. Väčšina firiem potvrdzuje zníženie stavu svojich zamestnancov oproti roku 2008. Tretina firiem súčasne potvrdzuje, že v budúcom roku plánuje ďalšiu redukciu personálnych nákladov.

V aktuálnom prieskume sme s riaditeľmi stavebných spoločností takisto diskutovali o tom, aký vplyv mala kríza na správanie ich spoločnosti a čo kríza prípadne zmenila. Ďalej sme diskutovali o tom, či merajú efektivitu a produktivitu svojich výkonov, t. j. či vedia, v akej kondícii sa ich spoločnosť nachádza, alebo akým spôsobom realizovali úspory v priebehu ostatných piatich rokov. Prípadne tiež, či investujú do zlepšenia svojej konkurencieschopnosti tak, aby zaistili dobrú budúcu perspektívu svojej firmy.

Svoju efektivitu merajú len dve tretiny stavebných firiem

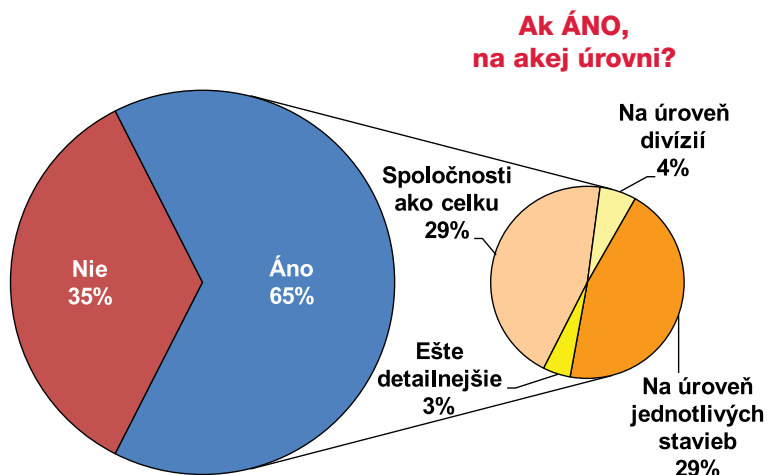
Ako naznačujú výsledky, svoju efektivitu merajú len dve tretiny stavebných spoločností (65 %). Z pohľadu úrovne podrobností merajú svoju efektivitu firmy buď len na úrovni firmy ako celku (napr. medziročným porovnaním vývoja obratu a zisku, prípadne výkonu na zamestnanca, ďalej vývojom jednotlivých typov marží, cost/income ratio, vyťažením mechanizácie, dodržiavaním stanoveného rozpočtu atď.), alebo druhá časť firiem, ktoré merajú svoju efektivitu až na úroveň jednotlivých stavieb (ziskovosť stavby, dodržanie rozpočtu, dodržanie času naplánovaného na realizáciu atď.). Celá tretina firiem však efektivitu svojich výkonov nesleduje. Dôvodom je podľa nich prílišná náročnosť prípravy takých ukazovateľov, nedostupnosť alebo neobjektívna niektorých údajov alebo to podľa ich slov nie je potrebné. Viac v grafe.

Meranie výkonu a efektivity sa u nás príchodom krízy zvýšilo.

Július Mihálik
riaditeľ, DOPRASTAV EXPORT, s.r.o.

Meria vaša spoločnosť svoju efektivitu?

Dôslednému sledovaniu efektivity a výkonu sme sa začali venovať ešte pred príchodom krízy, donútilo nás k tomu pôsobenie na zahraničných trhoch, kde nebolo jednoduché sa presadiť. To nám výrazne pomohlo v zotrvaní v tak silnej konkurencii, ako je v štátoch západnej a severnej Európy. Napriek tomu si myslím, že to ešte mnohým spoločnostiam na našom trhu chýba.

Jozef Hric
generálny riaditeľ, TuCon, a.s

Efektivitu merajú takmer všetky veľké spoločnosti

Situácia je odlišná hlavne v segmentoch v závislosti od veľkosti. Svoju efektivitu merajú takmer všetky veľké firmy (potvrďuje 92 % respondentov), a to spravidla až na úroveň jednotlivých stavieb. Malé/stredné firmy sa na meranie efektivity zameriavajú podstatne menej, potvrdzuje len takmer každá druhá firma (56 %). V segmentoch podľa zamerania nie sú také rozdiely a odpovede sa pohybujú okolo celkového priemeru.

Dlhodobo sa zameriavame na efektivitu všetkých našich procesov – nielen výrobných, ale i všetkých podporných procesov. V tomto procese spolupracujeme naprieč celou Skanska i v ostatných krajinách. Je nám jasné, že len kvalitné a efektívne procesy nám umožnia fungovať v týchto časoch.

Magdaléna Dobišová
generálna riaditeľka, Skanska SK a.s.

Meranie efektívnosti a benchmarking je pre nás jednou z priorít. Akékoľvek cesty k hľadaniu možností zvýšenia efektívnosti sú mým dňom dôležitejšie, než kedykoľvek predtým. A zďaleka tým nemyslím „len“ úsporu nákladov.

Pavol Kováčik
predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Kríza prinútila všetky spoločnosti k vyššej efektívite, PSJ Hydrotranzit nevynechávajú. V roku 2012 sme pri 1/2 zamestnanosti dosiahli 90 % obratu 2011, ale 3-násobok zisku.

Juraj Kotúč
generálny riaditeľ, PSJ Hydrotranzit, a.s.

V rámci koncernu máme nastavené kritéria efektivity, ktoré sú platné bez ohľadu na krízu.

Robert Šinály
generálny riaditeľ a podpredseda predstavenstva, EUROVIA SK, a.s

Najviac prepustených bolo v robotníckych profesiách

Vývoj na trhu v posledných piatich rokoch bol charakteristický výrazným prepadom dopytu, ale aj zmenou veľkosti zákaziek. Tomu museli stavebné spoločnosti prispôbiť aj veľkosť a štruktúru svojich pracovných kapacít. Tri štvrtiny riaditeľov (76 %) potvrdzujú, že sa počet zamestnancov ich spoločnosti zmenil (v absolútnej väčšine došlo k úbytku zamestnancov). Najviac zamestnancov ubudlo v robotníckych profesiách, nasledovali technicko-hospodárske profesie a manažment. Najväčší odliv zamestnancov v porovnaní s rokom 2008 zaznamenali veľké spoločnosti a firmy z inžinierskeho staviteľstva.

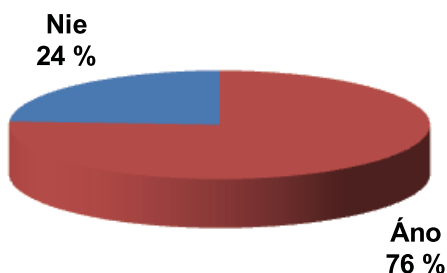

V rámci redukovania kapacít stavebné firmy pristupovali selektívne, takže k redukcii menej kvalitných zamestnancov došlo. Zároveň na Slovensku ale dochádza aj k redukcii schopných zamestnancov a špecialistov, predovšetkým z firiem, ktoré ukončili stavebnú činnosť, títo zamestnanci nemajú v súčasnosti alternatívne uplatnenie, odchádzajú do zahraničia. Mnohí sú v zahraničí úspešní za podstatne lepších ekonomických podmienok a tým ich slovenské stavebníctvo na dlhú dobu stratilo.

Pavol Kováčik

predseda predstavenstva, Inžinierske stavby a.s. Košice

Zmena počtu zamestnancov v porovnaní s rokom 2008

Kríza zlepšeniu kvalitných ľudských zdrojov nepomohla, zamestnanci ktorí sú kvalitní, zotrávajú vo svojich firmách a menej kvalitní ľudia sú voľní na trhu práce.

Juraj Kotúč

generálny riaditeľ, PSJ Hydrotranzit, a.s.

Myslím si, že kríza v stavebníctve zvýšila potrebu kvalitnej práce na všetkých úrovniach stavebných spoločností a je samozrejmé, že sa pri znižovaní počtu zamestnancov v prvom rade zbavovali tých menej kvalitných.

Július Mihálik

riaditeľ, DOPRASTAV EXPORT, s.r.o.

Kríza zlepšeniu kvalitných ľudských zdrojov pomohla dočasne, ale perspektíva je žalostná. Nie je záujem mladých o prácu v stavebníctve.

Milan Mňahončák

generálny riaditeľ, Chemkostav HSV a.s., Humenné

Štvrtina firiem má problém s realizáciou niektorých zákaziek

Tieto redukcie kapacít sa snažili reagovať hlavne na pokles objemu dopytovaných stavebných prác na trhu (pokles objemu zákaziek) a v súčasnosti nemá väčšina spoločností problém so zabezpečením realizácie niektorých aj menej typických stavebných zákaziek (potvrďuje 76 % respondentov). Naopak, štvrtina riaditeľov (24 %) pripúšťa určité problémy s realizáciou niektorých zákaziek z dôvodu nedostatku kvalifikovaných pracovníkov pre daný typ prác.

Kríza prinútila optimalizovať kvalitu aj kvantitu zamestnancov v stavebných spoločnostiach. Najkvalifikovanejších zamestnancov si však spoločnosti ponechali, a preto sa určite nezvýšila dostupnosť kvalitných ľudí na trhu práce v porovnaní s predkrízovým obdobím.

Miroslav Zobaník
generálny riaditeľ, Metrostav SK a.s.

Pokles výkonov v stavebných firmách prinútilo firmy robiť úsporné opatrenia, redukcie nákladov, čo sa samozrejme dotklo aj redukcie zamestnancov. V spoločnosti EUROVIA SK, bola nastavená efektívna organizačná štruktúra ešte pred zahájením krízy a ani pokles výkonov spoločnosti nebol tak výrazný, aby bolo nutné znížovanie stavov THP. V robotníckych profesiách sme si zachovali skutočne tých najkvalifikovanejších a najlepších. Na trhu zamestnancov je možné stále získať kvalifikovaných THP, problém je získať kvalifikované robotnícke profesie.

Robert Šinály
generálny riaditeľ a podpredseda predstavenstva, EUROVIA SK, a.s.

Niektoré firmy stále hľadajú kvalifikovaných zamestnancov

Aj napriek aktuálne pomerne nepriaznivej situácii v stavebníctve pripúšťajú štyria riaditelia z desiatich (39 %), že stále existujú pozície, na ktoré hľadajú vhodných uchádzačov. Ide však predovšetkým o úzko špecializované profesie. Zvyšné takmer dve tretiny firiem (61 %) žiadnych nových uchádzačov o zamestnanie nehľadajú.

V odpovediach na túto otázku boli medzi segmentmi zaznamenané pomerne značné rozdiely. Nových zamestnancov viac hľadajú najmä spoločnosti z inžinierskeho staviteľstva (potvrďuje 58 % respondentov). Je to dané hlavne rastúcim objemom zmluvnených zákaziek, ako aj očakávaním ďalších nových, predovšetkým verejných zákaziek. Z pohľadu veľkosti spoločnosti hľadajú nových zamestnancov častejšie veľké firmy (potvrďuje 46 % riaditeľov).

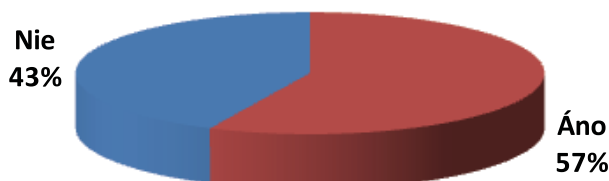
Kríza mala vplyv aj na zmenu formy zamestnania. V porovnaní s rokom 2008 firmy častejšie najímajú na prácu externých pracovníkov (napr. na živnostenský list) namiesto trvalého zamestnaneckého pomeru, potvrdzuje každá druhá spoločnosť (57 %). Cieľom je lepšie optimalizovať kapacity, t. j. využívať a platiť pracovníkov len vtedy, keď majú pre ne firmy prácu.

V tomto modeli je potrebné zabrániť fluktuácii pracovných síl na stavbách, pretože to má vplyv na kvalitu stavebného diela. Platby živnostníkom sú totiž často držané na absolútnom minime a požadovanie kvality prác je potom často nadľudskou úlohou i pre stavbyvedúcich. Stačí sa len zmieniť o pokutách za nerešpektovanie BOZP alebo sankcie za nedodržanie technologických postupov a druhý deň už pracovníkov na stavbe neuvídite. A chyby sa potom reťazia.

Pavel Štáf
hlavný inšpektor a konateľ, Bytecheck s.r.o.

Nárast externých pracovníkov namiesto trvalého zamestnaneckého pomeru

Podiel prác realizovaných vlastnými silami

V súvislosti s realizovanými úsporami a znižovaním stavu svojich kmeňových zamestnancov sme s riaditeľmi diskutovali aj o tom, akú časť stavebných prác realizujú spoločnosti vlastnými silami (tzn. nie v subdodávkach). Z diskusií vyplýva, že v priemere firmy realizujú vlastnými silami približne polovicu objemu zákaziek (55 %), druhá časť sa rieši externe spravidla subdodávkami. Škála odpovedí bola veľmi pestrá. Najväčší podiel zákaziek realizovaných vlastnými silami je v segmente veľkých spoločností (v priemere 66 %). Tie majú dostatočne veľkú vlastnú zamestnaneckú kapacitu, ktorú sa snažia využiť čo najviac.

Osobne som názoru, že stavebná firma by mala viesť vlastnými kapacitami realizovať 50 % stavby. Vo svojich technológiách by sa mala neustále zdokonaľovať a hľadať nové riešenia. Ideálne je podporovanie aj vlastného technického rozvoja. Samozrejme, hlavne pri technologickom vybavení budov je potrebné zase spolupracovať s firmami, ktoré majú pre danú oblasť technické zázemie a skúsenosti.

Juraj Škorvánek
obchodný riaditeľ, Ingsteel, spol. s r. o.

Nie všetky činnosti na stavbách sme schopní plniť vlastnými kapacitami, ale sme stavebná spoločnosť a takou chceme aj ostať, preto maximum prác sa snažíme realizovať vlastnými zdrojmi, tak sa dá udržať podstatne vyššia kontrola kvality práce. Samozrejme, pri úrovni trhových cien za stavebné práce sme sa museli hlboko zamyslieť nad niektorými našimi nákladmi, ale beriem to pozitívne, hoci nie vždy to bolo príjemné a pre zamestnancov populárne.

Jozef Hric
generálny riaditeľ, TuCon, a.s

Nárast outsourcingu v porovnaní s rokom 2008

Nárast outsourcingu niektorých aktivít oproti roku 2008 potvrdzuje necelá polovica stavebných spoločností (41 %). Jedným z hlavných dôvodov je zvýšenie vlastnej efektivity, t. j. využívanie kapacít len keď treba, alebo aj skutočnosť, že časť prác firmy nie sú schopné realizovať samy. Najčastejšie firmy outsourcujú subdodávky stavebných prác a prenájmy techniky a mechanizácie, v menšej miere potom administratívu, účtovníctvo, tlačové služby, správu dát atď. Nárast outsourcingu/subdodávok zaznamenali predovšetkým malé/stredné firmy a spoločnosti z pozemného staviteľstva, ale rozdiely medzi segmentmi nie sú veľké.

Jednoznačne outsourcing je správny smer k zvyšovaniu efektivity výkonov a obmedzeniu rizík.

Juraj Kotúč
generálny riaditeľ, PSJ Hydrotranzit, a.s.

Rozumný outsourcing vie v mnohých smeroch firmu odbremeniť. Treba len vybrať správne oblasti a nedostať sa do štádia totálnej závislosti.

Magdaléna Dobišová
generálna riaditeľka, Skanska SK a.s.

Outsourcing, hlavne nestavebných aktivít, bol nutný k efektívnejšiemu fungovaniu spoločnosti v dobe krízy. Týmto spôsobom predpokladám zaisťovať niektoré aktivity v našej spoločnosti aj v období po kríze.

Miroslav Zabaník
generálny riaditeľ, Metrostav SK a.s.

Outsourcing nepoužívame. Spoliehame sa na svojich ľudí a na osvedčených dodávateľov, ktorým poctivo platíme. Snažíme sa o dobré partnerské vzťahy.

Pavol Kollár
konateľ spoločnosti, Invest, spol. s r. o.

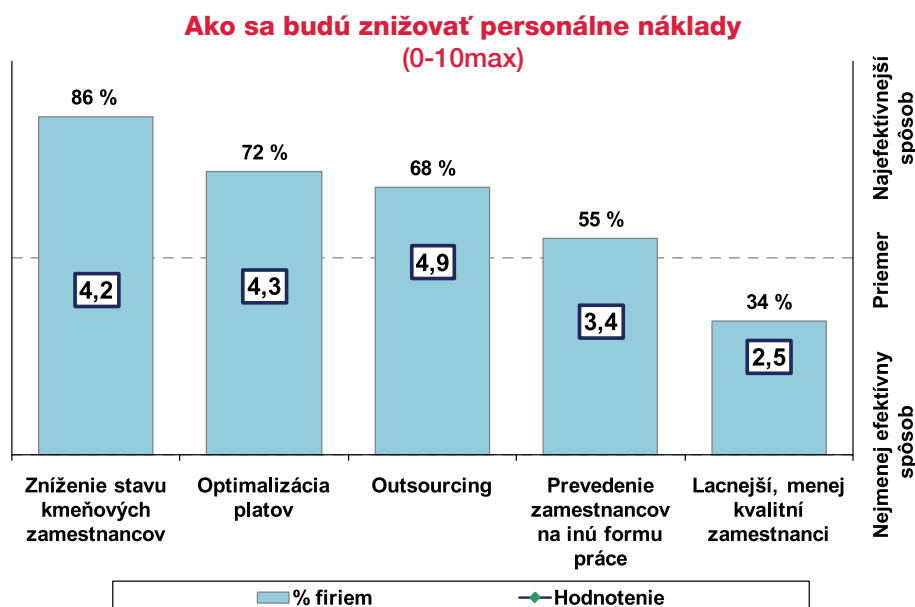
Nijako zásadne sme v poslednom období naše činnosti neoutsorcovali.

Robert Šinály
generálny riaditeľ a podpredseda predstavenstva, EUROVIA SK, a.s.

Tretina firiem bude ďalej znižovať personálne náklady

Výhľad naznačuje, že takmer dve tretiny riaditeľov stavebných spoločností (63 %) neočakávajú, že by v budúcom roku musela ich firma ešte ďalej znižovať svoje personálne náklady. Naopak tretina firiem (29 %) pripúšťa, že k znižovaniu personálnych nákladov v budúcom roku zrejme ešte budú musieť pristúpiť. Tieto redukcie budú realizované hlavne kombináciou prepúšťania kmeňových zamestnancov, znižovaním plátov zamestnancov alebo outsourcingom zamestnancov (či už formou kompletných, a podľa ich očakávania lacnejších, subdodávok, alebo zamestnaním viacerých živnostníkov s nižšími nákladmi). Viac informácií v grafe.

Spôsoby, ktorými sa budú personálne náklady znižovať

Inovácie v rámci ponuky stavebných firiem

Aby firmy zvýšili svoju konkurencieschopnosť, snažia sa ponúkať zákazníkom rôzne inovácie. Túto prax potvrdzuje šesť z desiatich riaditeľov (58 %). Ide predovšetkým o ponuku nových technológií, moderné stavebné materiály, vizualizáciu projektov, predĺženú záruku, lepšie platobné podmienky, nadštandardný prístup atď.

Inovácie v rámci ponuky

Investície na zvýšenie konkurencieschopnosti

Investície do zvýšenia konkurencieschopnosti alebo zvýšenia efektivity realizuje šesť spoločností z desiatich (59 %) a ide napr. o nové technológie, komplexnejšie služby, niečím jedinečné strojové zázemie atď. Najviac investujú do konkurencieschopnosti spoločnosti z inžinierskeho staviteľstva (potvrdzuje 62 % respondentov), ale rozdiely medzi sledovanými segmentmi nie sú veľké.

Ak vysúťažime niektoré stavby, je potrebné už teraz rozmýšľať, s kým ich zrealizujeme, aké zdroje, či už materiálne, personálne, ale aj finančné budeme potrebovať. Nedá sa teda počkať, kým kríza pominie a potom začať investovať. Je nevyhnuté sa v čase krízy prispôbovať stavu na trhu. Po dvoch rokoch, počas ktorých sme pocítili krízu, verím, že budúci rok prinesie zmenu a bude pre našu firmu pozitívny.

Martin Buňák

výkonný riaditeľ, VÁHOSTAV-SK, a.s.

Žiadna výrobná firma sa v záujme zefektívnenia procesov a udržania svojej konkurencieschopnosti, resp. plnenia zákonných podmienok výroby, nezaobíde bez inováčných investícií. Bez inovácií výrobkov, služieb a procesov dlhodobo nemôže prežiť žiadna firma. Problém je v tom, že súčasný nedostatok práce a historicky najnižšie ceny stavebných materiálov a prác (neporovnateľné s ostatnými stavebnými trhmi v Európe) neumožňujú tvorbu zdrojov na rozvoj, teda na inovácie výrobkov či zmenu technologických procesov. Na inovácie, ktoré napriek nepriazni vonkajšieho prostredia máme pre stavebný trh pripravené a ktoré by priniesli pre našich partnerov významné riešenia a krok dopredu, jednoducho nie je vhodná doba. Správny čas pre tieto inovatívne zmeny príde vtedy, keď v stavebníctve nebude ako hlavné kritérium platiť najnižšia cena.

Anton Barčík

predseda predstavenstva a generálny riaditeľ,
Považská cementáreň, a.s.

Väčšina našich najväčších zákazníkov neustále vymýšľa nové a nové vylepšenia, ktoré ponúkajú klientom už pri samotnom výberovom konaní. My sa taktiež snažíme každoročne ponúkať slovenskému trhu a našim zákazníkom mnohé inovácie a sme radi, že trh na ne reaguje veľmi pozitívne. Skupina Saint-Gobain, ktorej súčasťou je aj naša spoločnosť, bola zaradená do prvej stovky najinovatívnejších firiem na svete, čo považujeme za veľké ocenenie našej spoločnej práce.

Michal Fickuliak

marketingový riaditeľ, Saint Gobain Construction Products,
divízia Weber

Investície v roku 2014

Rozpočet na investície na rok 2014 sa vo väčšine firiem v porovnaní s rokom 2008 zníži. V priemere sa objem investícií zníži až o pätinu (19 %). Investície navyše pre stavebné spoločnosti v budúcom roku nebudú kľúčovou prioritou, ako firmy uviedli už v našich predošlých výskumoch.

V našej branži je potrebné investície zvažovať veľmi obozretné. Myslím si, že náš sektor aj vzhľadom k tomu ako je ziskový, si investície jednoducho ani nemôže dovoliť.

Pavol Kollár
konateľ spoločnosti, Invest, spol. s r. o.

Pre nás je momentálne prioritou racionalizovať náklady na chod spoločnosti.

Július Mihálik
riaditeľ, DOPRASTAV EXPORT, s.r.o.

Rozvoj investícií spoločnosti je jedna zo zásadných oblastí, kde sa kríza prejavila. Investície sa obmedzili na jednoduchú reprodukciu.

Robert Šinály
generálny riaditeľ a podpredseda predstavenstva, EUROVIA SK, a.s

Naša spoločnosť investuje neustále do nových technológií a ľudských zdrojov. To sú základné východiská rastu v nasledujúcom období.

Juraj Kotúč
generálny riaditeľ, PSJ Hydrotranzit, a.s.

Keď sa tak okolo seba pozerám, nevidím, že by veľa stavebných spoločností v tomto čase investovalo do svojho rozvoja, skôr je to o čakaní na vhodnejšiu chvíľu. Naša spoločnosť za posledné tri roky okrem kúpy nového pozemku zainvestovala aj do budovania nového sídla spoločnosti aj s obslužnými objektmi, ako sú dielne a sklady, čo stavebná spoločnosť nevyhnutne potrebuje. Predpokladám, že v nasledujúcom roku bude naša investícia úspešne dokončená. Jednoznačne si myslím, že je dôležité byť pripravený na oživenie stavebného trhu.

Jozef Hric
generálny riaditeľ, TuCon, a.s

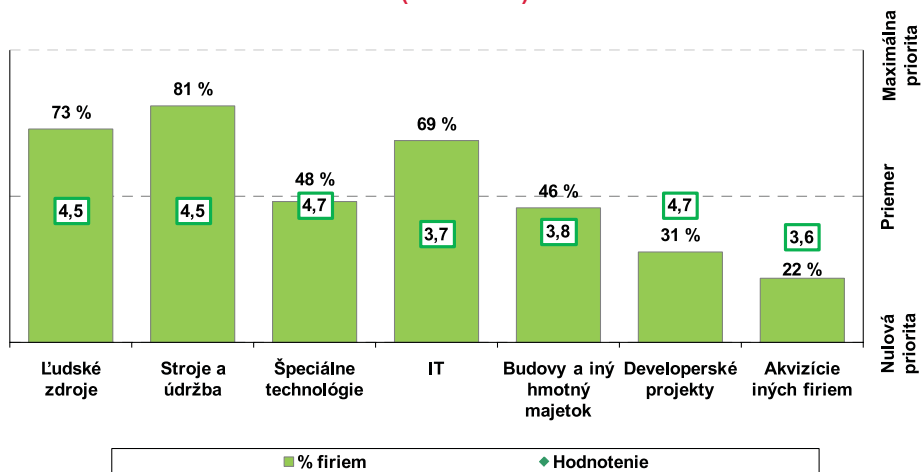
Ak chápeme inováciu ako kvalitatívny pozitívny posun v realizácii, tak u stavebných firiem sa bohužiaľ s touto praxou nestretávame. Dôvod vidíme hlavne v tom, že súčasná situácia na trhu pre pozitívne inovatívne prístupy nevytvára priestor. Prakticky jediným kritériom pre realizáciu zákazky je cena. Potom inovácie síce vznikajú, ale len tie, ktoré kvalitu stavebných prác skôr znižujú. Na vine, v drvivej väčšine, avšak nie je stavebná firma samotná, ale investor so svojím, v mnohých prípadoch, nereálnym tlakom na cenu bez ohľadu na kvalitu prác. Presnou odpoveďou teda je: „Jedná sa len o prvé lastovičky.“

Libor Táglicht
výkonný riaditeľ, Ramirent ČR a SR

Viac o konkrétnych oblastiach, do ktorých chcú firmy v budúcom roku investovať, je k dispozícii v nasledovnom grafe.

Kam budú v budúcom roku firmy investovať (0-10 max)

Oblasti pre investície

Kontakty

The Central and Eastern European Construction (CEEC) Research

CEEC Research je najväčším výskumom stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy. Bol založený v roku 2005 a odvtedy bezplatne poskytuje štúdie o aktuálnom stave a očakávanom vývoji stavebníctva v desiatich krajinách strednej a východnej Európy. Všetky naše štúdie a analýzy sú založené výhradne na údajoch získaných z pravidelných štrukturovaných rozhovorov s kľúčovými predstaviteľmi vybraných najväčších, stredných i malých stavebných spoločností.

CEEC Research okrem pravidelných a bezplatných analýz stavebníctva organizuje aj Stretnutia lídrov stavebných spoločností, ktorých sa zúčastňujú generálni riaditelia najvýznamnejších stavebných spoločností, prezidenti najväčších zväzov, cechov a komôr z oblasti stavebníctva a taktiež aj ministri a najvyšší predstavitelia štátov vybraných krajín.

Jiří Vacek

Riaditeľ spoločnosti

Tel.: +421 949 213 170

E-mail: vacek@ceec.eu

Url: www.ceec.eu

Považská cementárňa, a.s., Ladce je najstaršia cementárňa na Slovensku, ktorá sa stala realizáciou významných investícií jednou z najmodernejších v stredoeurópskom regióne. Už 120 rokov prinášajú generácie ladeckých cementárov špičkové cementy všetkých pevnostných tried, ktorými zlepšujeme kvalitu života obyvateľov na Slovensku. Komerčný úspech cementov z Ladiec pramení z nadštandardnej úrovne fyzikálno-chemických vlastností ako aj z ústretového plnenia požiadaviek našich spokojných zákazníkov. Používaním progresívnych technológií v oblasti využívania alternatívnych palív chránime životné prostredie a stali sme sa lídrom vo využívaní ekotechnológií v cementárenskom priemysle. „Pomáhame realizovať Vaše plány“ www.pcla.sk

Považská cementárňa, a.s.

ul. Janka Kráľa

018 63 Ladce

Tel.: +421/42/4603 111

Fax: +421/42/4603 386

E-mail: pcla@pcla.sk

www.pcla.sk

Weber – Terranova, člen skupiny Saint-Gobain, patrí medzi popredné subjekty v oblasti priemyselnej výroby fasádnych materiálov a materiálov na povrchovú úpravu v interiéroch.

Pre stvárnenie fasád na novostavbách a pre potreby rekonštrukcií starších objektov ponúka Weber – Terranova širokú paletu materiálov, ktorých sortiment je výsledkom dlhoročného sledovania požiadaviek zákazníkov. Každá stavba je navrhnutá na mieru podľa potreby.

Vo všeobecnosti odborník zo stavebníctva spája s menom Weber – Terranova garantovanú a overenú kvalitu s dlhoročnou skúsenosťou.

Saint-Gobain Construction Products, s.r.o.
divízia Weber – Terranova

Stará Vajnorská 139
831 04 Bratislava
Tel.: +421 (2) 44 45 30 22
Fax: + 421 (2) 44 45 11 07
E-mail: info@weber-terranova.sk

www.weber-terranova.sk

TERRASTROJ spol. s r.o. ako výhradný zástupca značky JCB na Slovensku ponúka okrem anglických stavebných strojov JCB hutniacu techniku JCB VIBRO-MAX, nemecké grédre HBM-NOBAS a pažiace systémy ALLROUND. Túto širokú ponuku strojov podporujú nájomné a finančné služby šité na mieru. Spoľahlivý servis a rýchla dodávka náhradných dielov sú v rámci celého Slovenska zabezpečované zo šiestich stredísk - Bratislava, Nitra, Žilina, Zvolen, Poprad a Košice. Spoločnosť bola založená v roku 1991 a od tohto dátumu predala na Slovensku viac ako 2 000 kusov strojov JCB. Spokojnosť zákazníkov s kvalitou, spoľahlivosťou a inovatívnymi technológiami stavebných strojov JCB po celom svete svedčí aj o počte predaných kusov na Slovensku. Rýpadlo-nakladač JCB je 19 rokov za sebou číslom 1 v predaji na Slovensku.

TERRASTROJ je člen skupiny Industrie Holding so sídlom v rakúskom Schwechate. Holding tvorí spolu 50 predajných a servisných centier v 18-tich krajinách.

Peter Knap
Konateľ spoločnosti
Tel: +421 903 497 297
E-mail: knap@terrastroj.sk
Url: www.terrastroj.sk

Advokátska kancelária Lansky, Ganzger & Partner je jednou z najväčších advokátskych kancelárií v strednej Európe s medzinárodným zameraním a partnerskými kancelárkami po celom svete, no najmä v krajinách strednej a východnej Európy. Prostredníctvom zainteresovania našich partnerov z iných profesijných oblastí ponúkame svojim klientom nad rámec tradičného právneho poradenstva tiež komplexné právne – technicko – ekonomické riešenia potrieb našich klientov. V L&P spájame štandardy poskytovania právnych služieb aplikovaných v západnej Európe na jednej strane a znalosť lokálneho právneho a spoločenského prostredia na strane druhej. Ťažiskom našej činnosti v Slovenskej republike a susedných štátoch je poskytovanie poradenstva pri rozsiahlych investičných projektoch v oblasti dopravnej infraštruktúry a komerčných nehnuteľností.

Lansky, Ganzger & Partner Rechtsanwälte spol. s r.o.

Zámocké schody 2/A
811 01 Bratislava
Tel.: +421 2 5930 8061
Fax: +421 2 5441 4039
E-Mail: office@lansky.sk

www.lansky.sk

Ramirent

Spoločnosť Ramirent ponúka na prenájom veľké aj malé mechanizácie, kontajnéry, lešenia či pracovné plošiny. Naš strojový park spĺňa najvyššie kritériá kvality a bezpečnosti. Okrem prenájmu ponúkame svojim klientom ďalšie služby ako prenájom stroja s obsluhou, poradenské služby či servis a predaj náhradných dielov.

Ramirent je organizáciou, ktorá pracuje na základe vysokej úrovne ochrany zdravia, bezpečnosti a ochrany životného prostredia. Prenájom je podľa definície priateľského riešenia pro životné prostredie: prenájom stavebných strojov je pro-environmentálna možnosť v porovnaní s jeho kúpou.

Ramirent spol. s r.o.

Opletalova 65
84107 Bratislava, Slovenská republika

www.ramirent.sk

Allianz – Slovenská poisťovňa pôsobí na slovenskom poistnom trhu už niekoľko desiatok rokov a je nesporným lídrom v poskytovaní vysoko kvalitných služieb a produktov. Patrí do poisťovacej skupiny Allianz Societas Europaea, ktorá spravuje zmluvy miliónov klientov v regióne strednej a východnej Európy.

Allianz – Slovenská poisťovňa je najväčšou univerzálnou poisťovňou na Slovensku. Ponúka celú škálu inovatívnych poistných produktov: od životného a úrazového poistenia, cez poistenie privátneho majetku a poistenie motorových vozidiel, až po poistenie priemyslu a podnikateľov.

Allianz – SP spravuje viac ako 6,8 milióna poistných zmlúv, čo znamená, že je na slovenskom poistnom trhu jasnou jednotkou. Značka Allianz – SP je všeobecne uznávaná a pozitívne vnímaná širokou verejnosťou. Odráža nielen inovatívne prvky, ale spája sa aj s bohatou minulosťou spoločnosti a dlhoročnými skúsenosťami.

Produkty a služby Allianz – SP patria medzi najlepšie na trhu, čo každoročne oceňujú nezávislí odborníci aj široká verejnosť. Aj v roku 2012 získala spoločnosť významné ocenenia. V súťaži Zlatá minca získala od odbornej poroty šesť zlatých a dve strieborné mince a stala sa tak opäť najúspešnejšou spomedzi všetkých poisťovní.

Allianz – SP stojí na silných základoch. Finančná sila, tradícia a profesionalita predstavujú istotu, že spoločnosť poskytuje svojim klientom prvotriedne služby, ktoré sú základom vzájomne prospešných vzťahov medzi klientmi a poisťovateľom.

Branislav Martinka

riaditeľ odboru firemných klientov

Tel.: 02/5963 3293

E-mail: branislav.martinka@allianzsp.sk

Dušan Krkoška

underwriter senior –

zodpovedný za stavebné poistenie

Tel.: 02/5963 3319

E-mail: dušan.krkoska@allianzsp.sk

Bytecheck SK

Bytecheck je slovenská nezávislá spoločnosť výhradne špecializovaná na odbornú kontrolu nehnuteľností na Slovensku. Vznikla rozšírením pôsobnosti Bytecheck Česká republika, kde inšpektori za dva roky pôsobnosti vykonali stovky inšpekcií rezidenčných aj komerčných priestorov. Náš tím tvorí neustále sa rozrastajúca skupina skúsených ľudí v odbore stavebného inžinierstva, architektúry, súdneho znalectva a oceňovania stavieb. Pri obhliadkach nehnuteľností využívame špičkové technické nástroje ako aj prepracovanú metodiku a kódexy. Vďaka metodike kontrol, odbornosti našich inšpektorov a s ich skúsenosťami obraňujeme Vaše záujmy. Detailne vieme skontrolovať a navrhnúť správny technický stav nehnuteľností. Pomáhame skvalitňovať stav realitného trhu.

Bytecheck SK s.r.o.

Brečtanová 1

831 01 Bratislava

IČ: 47 333 251

mail: info@bytecheck.sk

tel.: 0918 800 370

www.bytecheck.sk

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nevzťahujú sa na okolnosti žiadnej konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Hoci našou snahou je poskytnúť presné a aktuálne informácie, ich aktuálnosť nemôžeme zaručiť aj v budúcnosti. Neodporúčame konať na základe týchto informácií bez príslušnej profesionálnej rady a dôkladnej analýzy konkrétnej situácie. Zodpovednosť za kroky podniknuté na základe tejto štúdie nebude akceptovaná.

© CEEC Research